

การศึกษาระดับปริญญาเอก (Doctoral Degree Programs)

ปริญญาเอกทางปรัชญา (Doctor of Philosophy degree หรือ Ph.d) เป็นปริญญาสูงสุดของการศึกษา การศึกษาปริญญาเอกจะใช้เวลา 2 - 6 ปี หลังจากจบปริญญาโท

โครงการศึกษาปริญญาเอก จะถูกจัดขึ้นให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและสาขาวิชาที่ศึกษา โดยมีคณะกรรมการร่วมเป็นผู้ร่วมกำหนดโครงการศึกษาปริญญาเอกนั้น ประกอบด้วยคณาจารย์ที่ปรึกษา (Advisors) และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านซึ่งจะคัดเลือกมาจากคณาจารย์ในบัณฑิตวิทยาลัย ตามความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ

บางครั้งอาจจะมีการรวมการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเข้าด้วยกัน (Combined Master's / Doctoral program)

ซึ่งจะมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. เรียนวิชาต่าง ๆ (Course work) เป็นเวลา 3 ปี
2. สอบ (Comprehensive)
3. ทำการค้นคว้าวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก (Dissertation) อีกหลายปี
4. สอบปากเปล่าป้องกันวิทยานิพนธ์ (Orally defend dissertation) ซึ่งอาจจะทำในห้องมิดชิดเฉพาะกับคณาจารย์ หรืออาจจะสอบป้องกันโดยกระทำในห้องประชุมเปิดต่อสาธารณชนก็ได้

การศึกษาและฝึกอบรมวิชาแพทย์ในสหรัฐอเมริกา

การศึกษาวินิจฉัยแพทย์ในสหรัฐอเมริกามีหลักสูตรที่แตกต่างกับหลักสูตรวินิจฉัยแพทย์ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ จำนวนมาก กล่าวคือ ในสหรัฐอเมริกานั้น มีขั้นตอนการศึกษาวินิจฉัยแพทย์ดังนี้

1. ผู้จะเข้าศึกษาวินิจฉัยแพทย์ จะต้องเรียนสำเร็จปริญญาตรี (B.A. หรือ B.S.) เสียก่อนในสาขาวิชาหนึ่งวิชาใด เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ฯลฯ
2. หลังจากนั้นจึงสมัครเข้าเรียน หลักสูตรวินิจฉัยแพทย์ 4 ปี การสมัครเข้าศึกษาวินิจฉัยแพทย์มีการแข่งขันสูงมากเนื่องจากมีที่เรียนน้อย แต่มีผู้สมัครเข้าศึกษามากฉะนั้นโอกาสเข้าเรียนวินิจฉัยแพทย์ของนักเรียนต่างชาติก็ยังมีน้อยมาก

3. ตามสถิติปี ค.ศ.1985 มีผู้เข้าเรียนวิชาแพทยศาสตร์ในสหรัฐอเมริกาทั้งหมด 16,997 คน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนแพทย์ต่างชาติเพียง 111 คนเท่านั้น

4. หลังจากเรียนวิชาแพทย์จบ 4 ปีแล้ว ก่อนจะปฏิบัติงานในฐานะแพทย์อย่างเป็นทางการและสมบูรณ์แบบ นักศึกษาแพทย์จะเข้ารับการฝึกอบรมภาคปฏิบัติเพิ่มเติมในฐานะแพทย์ประจำบ้าน (Residency) ในสาขาวิชาเฉพาะด้าน เช่น ศัลยกรรม,โรคเด็กและอายุกรรม ฯลฯ เป็นเวลา 3 - 7 ปี

เมื่อเป็นแพทย์ประจำบ้านแล้ว นักเรียนแพทย์จะต้องสอบเพื่อให้ได้ ใบประกอบโรคศิลปะของรัฐ เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้เต็มภาคภูมิในวิชาแพทย์ (บีก ไอเดีย, มปป. : 36 - 37)

โครงสร้างระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา

อายุ	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ระดับ							I					II						III				IV
ชั้น							1				2		3				4		5			6
การศึกษาบังคับ																						
ประเภทโรงเรียน							ประถมศึกษา			จูเนียร์ไฮสกูล		ซีเนียร์ไฮสกูล						จูเนียร์คอลเลจ				
																		วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย				
																					หลังปริญญา	

■ การศึกษาต่อจากระดับที่ 1

การสอบ ประกาศนียบัตรไฮสกูลช่วงสุดท้ายของชั้นที่ 3

(ก) เด็กเล็ก-ต่ำกว่า 4 ขวบ

(ข) อนุบาล 5-6 ขวบ

(อบรม สัมมนา, 2537 : 193)

วิทยาลัยชุมชน (Community College)

วิทยาลัยชุมชนในสหรัฐอเมริกา หมายถึง สถาบันทางการศึกษาที่เรียกว่า Community College และ Technical College จัดระบบการศึกษา 2 ปี เป็นเกณฑ์มาตรฐานให้แก่นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และยังเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของท้องถิ่นเพื่อจัดบริการชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ อีกด้วย

วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาเป็น 4 แบบดังนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ทันที เพราะสถาบันนี้จะดำเนินการสอบและฝึกอบรมในวิชาที่สังคมในท้องถิ่นนั้นต้องการ
2. การศึกษาเพื่อศึกษาต่อ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่จัดเพื่อการศึกษาต่อจะมีสิทธิเทียบเท่ากับหลักสูตร 2 ปีแรกของหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ที่จัดสอนในมหาวิทยาลัยและหลังจากนั้นนักเรียนสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าในสาขาวิชาที่ตนสนใจ
3. การศึกษาเพื่อการบริการชุมชน การศึกษาแบบนี้จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นในสาขาเฉพาะที่มีผู้สนใจ เช่น การพัฒนาและซ่อมเสริมในวิชาชีพที่ตนกำลังดำเนินการอยู่ ตลอดจนกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม การพักผ่อนหย่อนใจ โปรแกรมเหล่านี้ผู้สนใจจะสมัครเข้ารับการศึกษ โดยไม่ขอรับประกาศนียบัตรเพื่อนำไปศึกษาต่อหรือเพื่อประกอบการดำเนินชีวิตแต่อย่างใด ผู้เข้ารับการศึกษส่วนใหญ่มักจะได้แก่กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มนักบริการ สังคมผู้สูงอายุ และกลุ่มลูกจ้างในโรงงานของท้องถิ่นเพื่อต้องการปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีและมีคุณภาพยิ่งขึ้น
4. การศึกษาเพื่อพัฒนาและซ่อมเสริม โปรแกรมนี้ทางวิทยาลัยชุมชนจะจัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนทักษะในด้านการติดต่อสื่อสาร การคำนวณ การอ่านและการเขียน ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานที่ดีและมั่นคงต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ

1. วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาในระดับท้องถิ่น ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นมาเอง
2. วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดขึ้นมาเพื่อให้การศึกษาตลอดชีวิต

3. วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่น

4. วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาให้มีคุณค่าต่อการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพของการดำรงชีพ การเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนการเมืองและความปลอดภัยของปวงชน

5. วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันที่เน้นการศึกษาเพื่อวิชาชีพ การบริการต่อสังคมและซ่อมเสริมมากกว่ามุ่งเฉพาะปริญญาและสามารถศึกษาในระดับสูงต่อไปได้อีก

6. วิทยาลัยชุมชนไม่เปิดสอนทางการศึกษา

7. วิทยาลัยชุมชนเน้นวิชาชีพที่สังคมต้องการจบแล้วสามารถหางานทำได้

ระดับและประเภทของการศึกษาที่น่าสนใจ

การศึกษาผู้ใหญ่

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ของสหรัฐอเมริกาทำให้ผู้ใหญ่เป็นจำนวนกว่า 13 ล้านคน หรือเกือบ 11 เปอร์เซ็นต์ ของประชากรอเมริกันที่มีอายุเกิน 21 ปี ได้กลับเข้าศึกษาต่อหลังจากที่ได้ออกไปทำงานหลายปี บางคนกลับมาเรียนรู้สำหรับงานใหม่ บางคนเรียนสาขาเดิมระดับสูงขึ้นไป บางคนเพียงแต่ต้องการพัฒนาจิตใจตนเอง หรือต้องการหาความสนใจใหม่ ๆ หรือเพื่อจะให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น และมีจำนวนมากที่จำเป็นต้องศึกษาต่อ เพราะกำลังก้าวไปสู่อาชีพใหม่ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้งานและทักษะหลายอย่างในปัจจุบันกลายเป็นสิ่งที่ล้าสมัยสำหรับคนพวกนี้ อาชีพของเขาถูกกระทบกระเทือนจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การศึกษาผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ทำนายไว้ว่า ความต้องการการศึกษาใหญ่จะเพิ่มขึ้นอย่างมาก และมีความเห็นว่า ภายในระยะไม่นานนี้ ความคิดที่ว่าคนจะเรียนสูงขึ้นได้ต้องจบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือวิทยาลัย ความคิดนี้จะหมดไปและจะเป็นที่ยอมรับกันว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยที่การเรียนในชั้นเรียนเป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นเท่านั้น และการศึกษาด้วยตนเองจะทำให้ก้าวตามทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา

อาชีวศึกษา

รูปแบบของการจัดโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา ในขั้นแรกมีลักษณะคล้ายแบบดั้งเดิมของยุโรป คือจัดสอนวิชาสามัญเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้ประชาชนดำเนินการเองในรูปของสมาคม สถาบันอาชีพ หรือจัดตั้งโรงเรียนเทคนิคสายสามัญชั้นสูงตามความจำเป็น ต่อมารัฐบาลสหรัฐอเมริกาเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาเพื่อช่วยในการพัฒนาประเทศ จึงได้เพิ่มบทบาทในการดำเนินงานในด้านนี้มากขึ้นตามลำดับ

ลักษณะของการอาชีวศึกษาในสหรัฐอเมริกานั้น มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนหรือผู้ที่ทำงานแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ หลังจากจบการศึกษาแล้ว การจัดโรงเรียนอาชีวศึกษาจึงแตกต่างจากโรงเรียนสามัญมาก กล่าวคือจัดในรูปของการฝึกหัด (Apprenticeship) ในโรงเรียนเทคนิค โรงเรียนมัธยมแบบประสมหรือสถาบันชั้นสูง

รูปแบบและวิธีการจัดโรงเรียนอาชีวศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะโรงเรียนอาชีวศึกษาในแคลิฟอร์เนีย อาจจะแบ่งตามลักษณะการจัดได้ดังนี้

1. จัดในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ได้แก่ การจัดชั้นอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยม โดยให้นักเรียนเลือกเรียนตามโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการทางวิชาการโดยเฉพาะ หรือวิชาทั่วไป
2. จัดสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ มุ่งสอนให้อ่านเขียนได้ และเพื่อสามารถเรียนต่อสูงขึ้นไปสอนให้คิดเลขเป็น เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและเสียภาษี
3. การจัดอาชีวศึกษาในศูนย์ฝึกอาชีพ
4. การจัดการอาชีวศึกษาในวิทยาลัยชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมาก
5. การสอนในพวกร่างฝึกหัด ตามปกติช่างฝึกหัดนั้นจัดโดยสมาคมแรงงานภายใต้การควบคุมของรัฐ กำหนดเวลาเรียนแตกต่างกันแล้วแต่อาชีพ ส่วนใหญ่ประมาณ 4 ปี

หลักทั่วไปของอาชีวศึกษา คือ

1. ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาสามัญคู่กับวิชาชีพ
2. ฝึกหัดทักษะความชำนาญทางวิชาชีพ
3. ฝึกอบรมให้ทันการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ

การฝึกหัดครู

ในประเทศสหรัฐอเมริกา การที่จะเป็นครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้จะต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับรอง อำนาจในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการออกใบรับรองให้ครูนี้ มักจะมาจากสภาของรัฐซึ่งออกกฎหมายให้สอดคล้องกับฝ่ายการศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษา

ทั้งวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ได้รับอนุมัติหรือได้รับการเชื่อถือให้เปิดการศึกษาสาขาครูได้ ซึ่งรัฐสมาคมในเขตนี้ หรือสภาการศึกษาครูแห่งชาติจะเป็นผู้อนุมัติ

การฝึกหัดครูจัดเฉพาะในสถาบันการศึกษาระดับที่ 3 เท่านั้น ซึ่งเปิดสอนในภาควิชาการศึกษาหรือในวิทยาลัยการศึกษา วิทยาลัยมลรัฐ วิทยาลัยศิลปศาสตร์และโรงเรียนพิเศษสำหรับครูสอนเด็กพิการ ดนตรี ศิลปะ ฯลฯ

หลักสูตรการเรียนอย่างน้อย 4 ปี (ไม่เฉพาะวิชาการศึกษา) ซึ่งเป็นข้อบังคับสำหรับผู้เรียนครูในทุกมลรัฐ ทุก ๆ รัฐต้องการความสมดุลทางด้านวิชาการ (มนุษยศาสตร์ ธรรมชาติ-วิทยา สังคมศาสตร์) กับหลักสูตรวิชาชีพ บวกด้วยประสบการณ์พิเศษการสอนหนึ่งภาคการศึกษาเต็ม หลังจากจบหลักสูตร 4 ปี จะได้รับปริญญาตรี มีหลายมลรัฐต้องการให้นักศึกษาเรียนต่อไปอีก 1 ปี และมอบปริญญาโทให้ก่อนออกไปทำการสอน

ผู้ที่สมัครเข้าเรียนครูจะต้องจบการศึกษาระดับที่ 2 จึงจะเข้าเรียนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ตามปกติจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 1 หรือ 2 ปีของการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่ว ๆ ไป ผู้ที่จะเข้าเรียนครูได้จะต้องขึ้นอยู่กับผลการเรียนทางด้านวิชาการจากวิทยาลัยการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล คะแนนการสอบในโรงเรียนระดับที่ 2 และคะแนนการสอบมาตรฐาน

ประมาณครึ่งหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาครูของชาตินิยมรับในความสามารถของการศึกษาครูซึ่งได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของนักศึกษาเหล่านั้น

โรงเรียนในเขตต่าง ๆ ตามปกติสนับสนุนการศึกษาของครูประจำการ ซึ่งจะใช้หลักสูตรหรือเนื้อหาของหลักสูตรตามรูปแบบ งานปฏิบัติ ฯลฯ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษาระดับที่ 3 ศูนย์ท้องถิ่นและอื่น ๆ (อบรม สนิทบาล, 2537 : 193)

โครงการสอนสำหรับผู้เสียเปรียบทางการศึกษา

หลังปี ค.ศ.1954 รัฐบาลกลางได้มีบทบาทมากขึ้นเกี่ยวกับการจัดโครงการสอนให้แก่ผู้เสียเปรียบในสังคมให้มีโอกาสทางการศึกษาเท่ากับคนส่วนใหญ่

เยาวชนอเมริกันซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยเป็นจำนวนมากที่ยากจน ถูกแบ่งแยกเพราะผิวและอาศัยอยู่ห่างไกล เด็กเหล่านี้จะพบกับความหวังที่จะได้มีโอกาสเท่าเทียมคนอื่น ๆ น้อยมาก เยาวชนเหล่านี้ได้แก่พวก ชาวเปอร์โตริกัน ชาวอินเดียนแดง และพวกอเมริกันผิวดำ ชาวเปอร์โตริกัน ซึ่งอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา มีอัตราที่ออกจากสถาบันการศึกษาที่กำหนดประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ ผู้ที่เรียนไม่ถึงชั้นมัธยมศึกษาประมาณ 77 เปอร์เซ็นต์ สำหรับชาวอินเดียนแดงมีอยู่ 650,000 คน 450,000 คน อยู่ในเขตที่รัฐสงวนไว้ให้ 25 รัฐ นอกจากนั้นอยู่ห่างไกลทำให้ต้องเลิกเรียนถึง 42 เปอร์เซ็นต์ และ 10 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ที่มีอายุเกิน 14 ปี ไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียนเลย

สำหรับคนผิวดำในสหรัฐอเมริกามีจำนวนกว่า 22 ล้านคน ก็ประสบปัญหาทางการศึกษามาก

โครงการช่วยเหลือผู้อยู่ในฐานะเสียเปรียบของรัฐบาลกลาง ในทศวรรษที่ผ่านมาตั้งแต่อยู่บนข้อสมมติที่ว่าการศึกษาเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดจะชนะความยากจน

ส่วนใหญ่เงินช่วยเหลือจากรัฐบาลกลางภายใต้โครงการนี้ให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการศึกษาเกือบ 8 ล้านคน ในเขตการศึกษาประมาณ 16,000 เขต

นอกจากนี้รัฐบาลกลางยังได้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาการเด็กขึ้นในกระทรวงสาธารณสุข ศึกษาธิการ และสวัสดิการ เพื่อที่จะทำงานกับ Head Start ซึ่งเป็นโครงที่เปิดให้มีการฝึกอบรมในขั้นเตรียมประถมศึกษาสำหรับเด็ก ๆ ที่อยู่ในฐานะเสียเปรียบทางการศึกษา งบประมาณปี ค.ศ. 1965 ได้ 95 ล้านดอลลาร์ ปี 1970 เพิ่มขึ้นเป็น 326 ล้านดอลลาร์ ปัจจุบันจัดให้เด็กชั้นเตรียมประถมศึกษาในโครงการภาคฤดูร้อนและโครงการตลอดปี เป็นจำนวนประมาณ 5 แสนคน โครงการนี้จัดในโรงเรียนของชุมชนและศูนย์ประชาชน

แนวโน้มของการศึกษาของสหรัฐอเมริกา

1. การจัดการศึกษาในอนาคต ทำให้เด็กมีโอกาสเท่ากันทางการศึกษาเริ่มจากอายุ 4 ขวบ จนถึงมหาวิทยาลัย โดยพยายามจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ และความถนัดของเด็ก
2. การจัดการศึกษาจะคำนึงถึงความสะดวกคล่องกับสภาพชีวิตของเด็กแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบท รัฐบาลและคณะกรรมการจัดการศึกษาจะมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน ในการวางแผนจัดการศึกษา มีอำนาจในการจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงจากการกระทำที่อาจผิดพลาดจากการบริหารระบบให้อำนาจแต่ผู้เดียวของรัฐบาลกลาง
3. มีโครงการปรับปรุงการศึกษาโดยเน้นหนักด้านวิชาการ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิธีการสอนใหม่ ๆ เช่น ใช้วิธี Team teaching, programmed learning, teaching machine และ non - graded school
4. ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล เด็กทุกคนจะมีโอกาสได้เรียนและฝึกทักษะจนสามารถปฏิบัติเป็นอาชีพได้ในระดับที่สังคมต้องการ
5. รัฐบาลจะจัดสรรเงินยืมให้ผู้เรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษา แต่มีความชำนาญในวิชาชีพ นำไปลงทุนในการประกอบอาชีพ
6. จะมีการปรับปรุงเงินเดือนครู และครูจะได้รับบริการสวัสดิการเพิ่มขึ้น เช่น ผูกอบรวมทางวิชาการ ภาษา ในระหว่างปิดเทอมหรือหลังเลิกสอนในตอนเย็น

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา

การปฏิรูปการศึกษาของสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1945 ซึ่งเกิดวิกฤตการณ์จากสงครามโลกครั้งที่สอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมแวดล้อม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการแข่งขันด้านอวกาศ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การต่อสู้ในแนวคิดและลัทธิทางการเมือง ปัญหาการเติบโตของจำนวนประชากรและโครงสร้างทางสังคม

ทางด้านระบบการศึกษามีการขยายตัวและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแต่ปรับตัวได้ช้า ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างสภาพแวดล้อมกับระบบการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เกิดวิกฤตการณ์ทางการศึกษาอันเนื่องมาจากความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เช่น ความล้าสมัยของ

เนื้อหาหลักสูตร ความต้องการการเรียนรู้ที่เป็นจริงของนักเรียน ความไม่สอดคล้องระบบการศึกษากับความจำเป็นในการพัฒนาสังคมความไม่เท่าเทียมกันระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ความไม่สมดุลและการปรับตัวที่ผิดพลาดระหว่างการศึกษากับการมีงานทำ

นอกจากนั้น ความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาประเทศในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การขาดเสถียรภาพและความผันผวนทางการเมือง ความขัดแย้งด้านวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และเชื้อชาติ ก็มีผลกระทบต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก

ประกอบกับในสหรัฐอเมริกาแต่ละมลรัฐมีเขตการศึกษา (School Districts) หลายสิบเขต แต่ละเขตมีสภาหรือคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) ทำหน้าที่บริหารจัดการ การศึกษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ คือ ศึกษาธิการ (Superintendent) เขตการศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่ จะมีพื้นที่อาณาเขตตรงกับอาณาเขตของเมือง (City หรือ County)

การที่มลรัฐมีอำนาจในการบริหารจัดการการศึกษานับว่าเป็นการกระจายหรือมอบ อำนาจการจัดการศึกษามาตั้งแต่แรก การบริหารการศึกษาในแต่ละมลรัฐมีความแตกต่างกันไป บางมลรัฐยังมีการรวมอำนาจการตัดสินใจไว้ที่สภาการศึกษาของมลรัฐ (State Board of Education) บางมลรัฐได้กระจายอำนาจการตัดสินใจเป็นหน้าที่ของเขตการศึกษาที่เรียกว่า School Board ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจลงไปอีกชั้นหนึ่ง แต่ยังไม่ได้กระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่โรงเรียน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นทำให้รัฐบาลกลางกระตุ้นการปฏิรูปศึกษาของมลรัฐต่าง ๆ และได้จัดสร้างวิสัยทัศน์ในระดับชาติและออกกฎหมายชื่อ GOAL 2000 : EDUCATE AMERICA ACT เพื่อสนับสนุนการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการจัดสร้างกรอบแนวคิดและเป้าหมาย การศึกษาระดับชาติ เพื่อการปฏิรูปการศึกษาขึ้น ส่งเสริมการวิจัย การสร้างข้อมูลติดถลง และการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบ เพื่อประกันโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนทุกคนอยู่ในระดับสูง พร้อมทั้งกระตุ้นในมลรัฐต่าง ๆ ออกกฎหมายปฏิรูป การศึกษาของแต่ละมลรัฐขึ้น

เป้าหมายการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษา

จากการสร้างวิสัยทัศน์ อันนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการศึกษาของชาติขึ้นในกฎหมายที่ชื่อว่า GOAL 2000 : EDULTE AMERLCA ACT มี 8 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1. ความพร้อมที่จะเรียน เด็กทุกคนเมื่อมาเข้าเรียน พร้อมที่จะเรียนได้
2. การเรียนจบ อัตราการเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้นอย่างน้อยถึงร้อยละ 90
3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและความเป็นพลเมือง นักเรียนทั้งหมดที่จะจบปีที่ 4 ปีที่ 8 และปีที่ 2 แสดงความสามารถในวิชาต่าง ๆ และทุกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกาประกันได้ว่านักเรียนทุกคนเรียนรู้ถึงการใช้ความคิดจิตใจของตนอย่างดี เป็นการเตรียมตัวรับมือกับผลกระทบในฐานะพลเมืองของชาติ ศึกษาต่อและเป็นแรงงานที่มีผลผลิตทางเศรษฐกิจสมัยใหม่
4. การศึกษาของครูและการพัฒนาอาชีพครู คณะครูผู้สอนทุกคนจะเข้าโครงการปรับปรุงพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และมีโอกาสได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการสอน และเตรียมนักเรียนอเมริกันทั้งหมดเข้าสู่คริสต์ศตวรรษหน้า
5. คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นักเรียนของสหรัฐอเมริกา จะต้องเป็นที่หนึ่งในโลกในผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
6. การรู้หนังสือของผู้ใหญ่กับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้ใหญ่ชาวอเมริกันทุกคน ต้องรู้หนังสือและมีความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการแข่งขันในทางเศรษฐกิจของโลก และแสดงการใช้สิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบต่อความเป็นพลเมือง
7. โรงเรียนปลอดจากสิ่งมอมเมา สารเสพติด มีความปลอดภัยและมีระเบียบวินัย
8. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่นักเรียน โรงเรียนทุกแห่งจะต้องส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนที่ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของเด็กในด้านสังคม อารมณ์ และวิชาการ (กมล สุดประเสริฐ, 2540 : 1 - 7)

สรุป การศึกษาของสหรัฐอเมริกายังคงมีลักษณะเหมือนกับในสมัยที่เริ่มสร้างประเทศ คือ เป็นตัวหล่อหลอมมีวัฒนธรรมของชาติ และช่วยให้วัฒนธรรมปรับตัวเข้ากับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป เป้าหมายที่สำคัญอันหนึ่งก็คือ การศึกษาที่ไปตั้งแต่ระดับอนุบาลถึง

มหาวิทยาลัยกำลังจะถึงจุดสำเร็จ จะเห็นได้ว่าไม่มีสังคมอื่นใดอีก ในประวัติศาสตร์ที่จะมีการให้การศึกษาอบรมแก่เยาวชนอย่างเต็มที่ด้วยค่าใช้จ่ายมหาศาล

การทุ่มเทความพยายามอย่างมากในเรื่องการศึกษาและความแตกต่างกันของระบบโรงเรียนในเขตต่าง ๆ ก็ยังเป็นปัญหาใหญ่หรืออีกนัยหนึ่ง ความแตกต่างกันนี้ก็เท่ากับเป็นการทดลองระบบโรงเรียนแบบต่าง ๆ กิจกรรมด้านการศึกษาซึ่งมีขนาดใหญ่ได้ให้โอกาสการทดลองอย่างกว้างขวาง การผสมผสานกันของวิชาการกับภาคปฏิบัติที่สืบเนื่องกันมาก็ยังคงมีอยู่ โดยที่นักศึกษาหรือบิดามารดาของนักศึกษาก็ยังร้องเรียนกันอยู่เสมอว่า การศึกษาไม่สอดคล้องกับการอาชีพ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการก่อความวุ่นวายของนักศึกษาและมีข้อจำกัดทางการเงินในศตวรรษที่ผ่านมา การศึกษาระดับสูงของสหรัฐอเมริกาก็ยังเป็นผู้นำในโลกของการศึกษามหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกาได้ทำหน้าที่สอน ค้นคว้า และบริการสังคม มหาวิทยาลัยได้กลายเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางของโลกวิทยาศาสตร์ และมีการยอมรับความจริงมากขึ้นเรื่อย ๆ ว่า ในภาวะที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนั้นสังคมจำต้องมีความสามารถในการวางแผนอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

หลักสูตรการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและระดับสูงของสหรัฐอเมริกาได้เปลี่ยนแปลงไปโดยมีการศึกษาวัฒนธรรมของโลกอย่างกว้างขวางขึ้น อารยธรรมตะวันตกไม่ได้เป็นจุดสนใจเพียงเรื่องเดียวต่อไปอีก หากแต่มีความนิยมมากขึ้นในการศึกษาเกี่ยวกับเอเชียและแอฟริกา ในทำนองเดียวกัน แนวโน้มของการศึกษาเฉพาะอย่างซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของหลักสูตรที่พัฒนาในช่วงปี ค.ศ.1950 - 1959 นั้น ได้เปลี่ยนไปสู่หลักสูตรที่เน้นเฉพาะบุคคลมากขึ้น นักศึกษาสายวิทยาศาสตร์อาจต้องการที่จะเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากศิลปศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชามนุษยศาสตร์ และเขาจะมีความสามารถมากขึ้นในการออกแบบโครงการที่มีการศึกษาแบบนี้ แผนการ "ห้องเรียนเปิด" ทำให้มีการค้นคว้าวิจัยมากขึ้น ทำให้เกิดผู้คงแก่เรียนอายุน้อยกว่าแต่ก่อน

การศึกษาของประเทศอังกฤษ

1. สภาพทั่วไป

สหราชอาณาจักรประกอบด้วยดินแดน 4 ส่วน รวมกันคือ อังกฤษ เวลส์ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ รวมเรียกว่าบริเตนใหญ่ (Great Britain) ศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่ลอนดอน ซึ่งเป็นเมืองหลวงแต่ละส่วนมีผู้แทนอยู่ในรัฐสภาที่เวสต์มินสเตอร์ ภาษาที่ใช้แตกต่างกันอยู่บ้าง เวลส์ใช้ภาษาของตนเอง สกอตแลนด์ใช้ภาษาท้องถิ่นกันอยู่บ้าง ภาษาราชการจึงต้องใช้สองภาษา ประชากร 3 ใน 4 อยู่ในอังกฤษจึงถือระบบการศึกษาของอังกฤษเป็นหลัก มีพลเมืองประมาณ 58,489,975 ล้านคน เนื้อที่ประมาณ 94,251 ตารางไมล์

การศึกษาในปัจจุบันยังบ่งถึงคุณค่าที่นิยมในอดีตที่มีการแบ่งชั้นวรรณะในสังคมแต่มิแนวโน้มที่เป็นประชาธิปไตยและเทคโนโลยีมากขึ้น โดยทั่วไปยังมีความเห็นว่าการให้การศึกษาแก่คนทุกคนเป็นการสิ้นเปลือง เน้นการศึกษาเรื่องของการทำคนให้เป็นสุภาพบุรุษมากกว่าการฝึกอาชีพ ซึ่งอาจเป็นผลสืบทอดมาจากการศึกษาของชาวกรีกโบราณด้วยการที่มีได้เน้นการศึกษาเพื่อการอาชีพ ทำให้ประเทศประสบภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ขณะที่อาณานิคมกำลังจะแยกตัวออกเป็นอิสระ

2. ประวัติการศึกษา

ประเทศอังกฤษหรือสหราชอาณาจักรมีประวัติสืบเนื่องมาจากระบบเจ้าขุนมูลนาย มีสังคมที่แบ่งระบบชั้นวรรณะ ในด้านการศึกษาจึงมีความเห็นว่าไม่ควรจะให้การศึกษาแก่ทุกคน และเชื่อว่า "การศึกษาสำหรับทุกคนเป็นการสูญเปล่า" การศึกษาในอดีตจึงเป็นของผู้ที่ได้รับการคัดสรร (Elitism) ต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะทำให้การศึกษาเป็นของทุกคนได้ ปี ค.ศ.1880 รัฐได้กำหนดให้การศึกษา ระดับประถมเป็นการศึกษาภาคบังคับ ปี ค.ศ.1944 ได้ตั้งกระทรวงศึกษาธิการ (The Ministry of Education) ขึ้น และมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษามัธยมแบบประสม (Comprehensive plan) มุ่งส่งเสริมจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถความถนัดตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ควรให้โอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันโดยการรวมโรงเรียน 3 ประเภทเข้าด้วยกัน คือ โรงเรียนมัธยมสายวิชาการ (Grammar School) โรงเรียนมัธยมสายอาชีพศึกษา (Vocational School) และโรงเรียนมัธยมสายใหม่ (Modern School) เพื่อที่จะให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาให้เหมาะสมกับความถนัด และความสนใจของแต่ละคน

ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมัธยมศึกษาของอังกฤษในเวลา 8 ปีที่ผ่านมานี้มีมากเมื่อปี ค.ศ.1964 มีโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมเพียงไม่กี่แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประเภทต่างๆ คือ Grammar School เป็นโรงเรียนซึ่งเน้นหนักไปทางวิชาการอย่างหนึ่ง Modern School เป็นโรงเรียนมัธยมที่จัดสอนทั่วไป ไม่เน้นหนักเฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง Vocational School หรือ Technical College เป็นโรงเรียนมัธยมสอนอาชีพ ส่งเสริมการใช้ความสามารถประกอบการปฏิบัติ

การที่โรงเรียนมัธยมแบบประสมยังมีไม่มาก เพราะผู้ปกครองยังนิยมให้ลูกหลานเรียนด้านวิชาการ นอกจากเด็กที่เรียนไม่เก่ง

หลังปี ค.ศ.1973 ปรากฏว่าโรงเรียนมัธยมแบบประสม (Comprehensive School) มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่วนโรงเรียน Modern School, Vocational School ลดลงเหลือเพียง 15 เปอร์เซนต์เท่านั้น

โรงเรียนมัธยมสายวิชาการ Grammar School ที่มีอยู่คงเป็นเรื่องสนใจของรัฐบาล เพราะรัฐบาลไม่สามารถสั่งเด็ดขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง และยังยอมให้คัดเลือกเด็ก Top Ten คือ 10 เปอร์เซนต์ ที่ได้คะแนนยอดเยี่ยมจากโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ตามเดิม ที่เหลือจึงจะไปเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียน Grammar School เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงดี มีฐานะดี และมีอิสระ ในการจัดการศึกษาภายในตนเองอย่างเต็มที่

3. การบริหารการศึกษา

อังกฤษเป็นประเทศที่มีการจัดการศึกษาที่เจริญก้าวหน้ามานานแล้ว การจัดการศึกษาของอังกฤษเป็นวิธีการจัดแบบกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบโดยยึดหลักความรับผิดชอบร่วม (Partnership) ระหว่าง :

1. รัฐบาลกลาง (Central Government)
2. องค์การศึกษาส่วนท้องถิ่น (Local Education Authorities)
3. องค์การสังคมสงเคราะห์ (Voluntary Organization)
4. สมาคมวิชาการ และวิชาชีพทางการศึกษา (Professional Bodies)

หน้าที่จัดการศึกษาเป็นของส่วนกลาง ให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเพียงผู้ควบคุมดูแลและส่งเสริมการศึกษาตามนโยบายของชาติ และจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการศึกษาท้องถิ่น ให้คำแนะนำหนังสือเรียน เอกสารการศึกษาและระเบียบปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สำหรับองค์การศึกษาส่วนท้องถิ่น (Local Education Authorities) ซึ่งเป็นผู้บริหารการศึกษาในท้องถิ่น รับผิดชอบตั้งแต่ระดับการศึกษาภาคบังคับจนถึงการศึกษาต่อเนื่อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การศึกษาในประเทศอังกฤษนั้น รัฐบาลกลางจะทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับส่วนท้องถิ่น โดยให้ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการบริหารโรงเรียนในท้องถิ่นของตนตามแนวนโยบายของการบริหารส่วนกลาง (Central Government) คณะกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Government) มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดให้มีโรงเรียนเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้รวมทั้งการให้บริการทางการเงิน การจัดหาครู อุปกรณ์เครื่องใช้ในโรงเรียน อุปกรณ์การสอน อาหารกลางวัน และบริการขนส่งเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ คณะกรรมการได้จัดให้มีคณะกรรมการอีกคณะหนึ่งเรียกว่า The Schools Council for Curriculum and Examination ประกอบด้วยผู้แทนจากสภาผู้บริหารการศึกษาและคณะครูจากโรงเรียนต่างๆ คณะกรรมการคณะนี้มีหน้าที่จัดให้มีการดำเนินการวิจัยหลักสูตร (Curriculum Research) และทำการการวิจัยในปัญหาส่วนรวมที่เกิดขึ้นแก่โรงเรียน พร้อมทั้งมีหน้าที่จัดให้มีการสอบ (School Examination) อีกด้วย

อำนาจในการจัดการศึกษา อังกฤษได้ประกาศใช้กฎหมายประถมศึกษา เมื่อ ค.ศ. 1870 โดยกำหนดให้ท้องถิ่นสามารถใช้ดุลยพินิจจัดตั้ง Local School Board เพื่อจัดทำบริการด้านการศึกษาเสริมจากการที่องค์การศาสนาหรือเอกชนจัดอยู่ ถ้าเห็นว่าบริการที่องค์การดังกล่าวจัดทำไม่เพียงพอ Local School Board จะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ปี ค.ศ.1944 กฎหมายการศึกษาได้กำหนดไว้ว่า อำนาจในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและพหุศึกษามัธยมศึกษาเป็นของท้องถิ่น ท้องถิ่นจึงได้ทำหน้าที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาตลอดมา ส่วนกลางเป็นเพียงผู้สนับสนุนในด้านการเงินและกำหนดนโยบายโดยกว้าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

การควบคุมของรัฐบาลกลาง กฎหมายการศึกษา ปี ค.ศ.1944 กำหนดให้มีสภาการศึกษาคล้ายคุรุสภาคอยให้คำปรึกษา กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ควบคุมดูแลส่งเสริมการศึกษา

และวางนโยบายกว้าง ๆ ให้ท้องถิ่นถือปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ท้องถิ่นปฏิบัติงาน แต่ดำเนินการผ่านพนักงานตรวจการซึ่งเรียกว่าข้าหลวงตรวจการซึ่งมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ครู แต่งตั้งจากผู้มีอาชีพการสอนที่ดีที่สุด โดยพระบรมราชโองการแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชินีอังกฤษ ปัจจุบันมีประมาณ 500 คน มีศักดิ์ศรีและมีชื่อเสียงมาก

ท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา ตามกฎหมายมอบอำนาจในการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการทั้งในระดับประถมศึกษาและสูงกว่าประถมศึกษา องค์การการศึกษาส่วนท้องถิ่น Local Education Authorities จะเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น แต่ละแห่งมีคณะกรรมการการศึกษา (Education Committee) ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการคัดเลือกโดยสภาท้องถิ่น และสมาชิกโดยตำแหน่งที่มาจากครู ซึ่งทำหน้าที่ทางวิชาชีพมีจำนวนมากน้อยต่างกันแล้วแต่ขนาดของท้องถิ่น

คณะกรรมการการศึกษา มีอำนาจในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น กำหนดวิธีการดำเนินงาน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น จะเป็นผู้เสนอโครงการเกี่ยวกับการศึกษาไปยังกระทรวงศึกษาธิการในส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้อนุมัติโครงการ ถ้าไม่สามารถจะตกลงกันได้ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการการศึกษา ก็จะเสนอเรื่องให้รัฐสภาแห่งชาติเป็นผู้ตัดสิน

ครูที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียน ไม่ใช่ข้าราชการ ไม่ใช่ลูกจ้างของรัฐแต่เป็นลูกจ้างขององค์การศึกษาส่วนท้องถิ่น หรือของกรมการจัดการโรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยเอกชน หรือหมู่คณะ ครูใหญ่มีอิสระในการจัดโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ การใช้แบบเรียน การทำประมวลการสอน ตลอดจนวิธีการสอน แต่จะทำอะไรตามลำพังเกินไปได้ เพราะต้องอยู่ภายใต้การตรวจตราของผู้ตรวจการศึกษา (Inspectors) และผู้ตรวจการศึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือกระทรวงศึกษาธิการและองค์การการศึกษาส่วนท้องถิ่น (LEA) โดยรายงานให้กระทรวงศึกษาธิการทราบถึงกิจการและการเคลื่อนไหวทางการศึกษา และให้คำแนะนำแก่ท้องถิ่นเกี่ยวกับการปฏิบัติ และดำเนินนโยบายทางการศึกษา

การช่วยเหลือทางการเงิน

เงินทุนเพื่อการศึกษาได้รับจากงบประมาณส่วนกลางและจากภาษีส่วนท้องถิ่น รัฐบาลจะพิจารณารายจ่ายประจำปี รวมทั้งการใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาด้วย เกี่ยวกับเรื่องการเงิน

เลขาธิการของรัฐ เพื่อการศึกษาในแผนการศึกษาและวิทยาศาสตร์จะต้องทำหน้าที่ใช้จ่ายให้อยู่ภายในงบประมาณของการศึกษาของรัฐบาล อย่างไรก็ตามก็ยังอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงการคลัง

ประมาณร้อยละ 15 ของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของรัฐเป็นเงินที่จ่ายโดยตรง โดยเลขาธิการของรัฐเพื่อการศึกษาในแผนการศึกษาและวิทยาศาสตร์ ส่วนที่เหลือจ่ายโดยเจ้าหน้าที่การศึกษาส่วนท้องถิ่น และประมาณ 61 เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุมัตินี้จัดเพื่อเป็นเงินทุน (ระยะของการจ่ายเงินทุนรัฐบาลจะจ่ายให้เป็นรายปีเช่นเดียวกับการกระจายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการท้องถิ่น)

การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการให้ความสนับสนุนทางการเงินโดยผ่าน U.G.C. (University Grants Committee) ซึ่งให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับงบประมาณสนับสนุนมหาวิทยาลัย โดยให้เป็นองค์การอิสระรับผิดชอบเป็นเอกเทศทั้งการจัดและการดำเนินการภายในมหาวิทยาลัย

การศึกษาระดับท้องถิ่น ลงทุนร่วมกันระหว่างรัฐบาลกลาง 58 เปอร์เซ็นต์กับองค์การการศึกษาส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นรายได้จากภาษี 42 เปอร์เซ็นต์ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในประเทศอังกฤษเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัว ในระยะปี ค.ศ.1960 เป็นต้นมา ปัจจุบันรัฐบาลลงทุนสำหรับนักเรียนประมาณ 500 เหรียญสหรัฐต่อคนและจะเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ภาษีที่เก็บได้จากท้องถิ่นประมาณ 3 ใน 4 ถูกนำมาใช้เพื่อการศึกษา ส่วนมากใช้เป็นค่าเงินเดือนครู 50 เปอร์เซ็นต์ อุปกรณ์ก่อสร้าง 22 เปอร์เซ็นต์ การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ 17 เปอร์เซ็นต์

ส่วนการเงินของมหาวิทยาลัยมี 3 แหล่ง คือ

1. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมด
2. เงินค่าบำรุงการศึกษาจากนักศึกษา ร้อยละ 7 ของรายได้ทั้งหมด
3. รายได้อื่น ๆ จากการบริจาค จากเงินสนับสนุนการวิจัย และเงินทุนสำรอง ร้อยละ 13 ของรายได้ทั้งหมด

4. ระบบการศึกษา

การศึกษาภาคบังคับในประเทศอังกฤษจะมีการกำหนดเกณฑ์อายุให้เข้ารับการศึกษาดังแต่ 5 - 16 ปี โดยเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐานในโรงเรียนซึ่งมีอยู่ 2 ประเภท คือโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนของเอกชน การศึกษาในภาคบังคับนี้โรงเรียนของรัฐบาลจะไม่รับนักศึกษาจากต่างประเทศแต่โรงเรียนเอกชนจะเปิดรับนักเรียนต่างชาติด้วย

หลังจากอายุ 16 ปี แล้วนักเรียนอาจจะเรียนต่อในโรงเรียนเดิมจนกระทั่งอายุ 18 ปีหรือจะไปเข้าเรียนในวิทยาลัย Sixth Form (ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นโรงเรียนกวดวิชาในภาคเอกชนสำหรับระดับมัธยมศึกษา) หรือเรียนต่อในวิทยาลัยศึกษาต่อเนื่อง พออายุ 18 ปีขึ้นไปก็อาจเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา เช่น โพลีเทคนิค วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย

ระบบการศึกษาของรัฐบาล (Maintained System หรือ State System)

เด็กจำนวนมากหรือประมาณร้อยละ 92.7 จะเข้าเรียนในภาครัฐของอังกฤษที่จัดให้เรียนฟรี ปัจจุบันการศึกษาในภาคนี้กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากภายในโครงสร้างการบริหารโรงเรียนในสังกัดทั้งหมดได้รับเงินช่วยเหลือผ่านทางรัฐบาลและองค์การการเงินท้องถิ่น โดยมีองค์การการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Authorities) หรือ LEAs เป็นผู้ควบคุมดูแล และนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 LEAs ก็ได้เริ่มนำเอา Local Management School (LMS) มาช่วยโรงเรียนรัฐให้มีความรับผิดชอบในการดำเนินการของตนเองมากขึ้น โดยให้อำนาจการตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากกว่า 200 คนขึ้นไปจะมีความเป็นอิสระในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนเองพอใช้ในการบริหาร การจัดหาครู การจัดเตรียมอุปกรณ์และวัสดุต่างๆ โดยรัฐและองค์กรผู้รับผิดชอบระดับท้องถิ่นจะยังคงเข้ามาควบคุมและรับผิดชอบพิเศษเพียง 1 - 2 ด้าน แต่นับตั้งแต่เดือนเมษายนปี ค.ศ.1994 เป็นต้นไป โรงเรียนเหล่านี้จะมีอิสระในการบริหารเอง (บิก ไอเดีย, มปป. : 29 - 31)

ระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษ แบ่งออกได้ดังนี้

1. อนุบาลศึกษา (Nursery Education)

รับเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-4 ขวบ ไม่เป็นการศึกษาภาคบังคับ โรงเรียนประเภทนี้อาจมีประเภทเด็กเล็ก (Infant School) รวมอยู่ด้วย การศึกษาระดับนี้มีทั้งรัฐบาลและเอกชนเป็นผู้จัด

การให้การศึกษาในระดับนี้ เน้นเรื่องประสบการณ์และการพัฒนาทางสังคมของเด็ก เป็นส่วนใหญ่

จุดประสงค์ในการจัดโรงเรียนระดับนี้ก็เพื่อช่วยผู้ปกครองดูแลเด็ก หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา โรงเรียนประเภทนี้มีความจำเป็นมากขึ้นเป็นลำดับเพราะโรงงานต่าง ๆ ต้องการแรงงานผู้หญิงมากขึ้น ทำให้มารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน แต่เนื่องจากรัฐมีเงินไม่มากนัก โรงเรียนประเภทนี้จึงไม่พอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นต้องอาศัยโรงเรียนเอกชน อย่างไรก็ตาม การศึกษาระดับนี้ไม่ถือว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ และได้จัดขึ้นเพื่อเตรียมเด็กเข้าเรียนต่อในชั้น ประถมศึกษาเท่านั้น

2. ประถมศึกษา (Primary Education)

การประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ เริ่มเมื่อเด็กอายุ 5 - 6 ปี จนกระทั่งถึงอายุ 11 ปี แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ

2.1 โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น (Infant School) เป็นการศึกษาต่อจากอนุบาลใช้เวลา 2 ปี การสอนในชั้นนี้ คล้ายกับอนุบาลศึกษากับประถมศึกษา เป็นทั้งการเตรียมตัวเด็กและสอน วิชาการต่าง ๆ ไปด้วย เด็กเข้าเรียนอายุตั้งแต่ 5 - 7 หรือ 8 ปี เรียนชั้น 1 - 2 หรือ 3

2.2 โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย (The Junior School) เป็นการศึกษาต่อจาก ประถมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 หรือ 4 ปี จัดแบบสหศึกษาสำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 8 - 11 ปี หลักสูตรของโรงเรียน ส่งเสริมในด้านกิจกรรมและประสบการณ์มากกว่าจะส่งเสริมให้ความรู้ และหลักความจริงต่าง ๆ การสอนแตกต่างกันไป บางโรงเรียนอาจมุ่งเน้นการสอนในชั้นเรียนเป็น สำคัญ บางโรงเรียนอาจมุ่งกิจกรรมของแต่ละคนแต่ละกลุ่ม

ส่วนมากจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถให้เรียนในห้องเดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวกในการสอนของครู และช่วยให้เด็กที่มีความสามารถ มีโอกาสที่จะผ่านการทดสอบต่าง ๆ โดยเฉพาะการทดสอบข้อสอบ "สิบเอ็ดบวก" (Eleven Plus Examination) ซึ่งผลการสอบนี้จะ เป็นเครื่องชี้ว่าเด็กควรจะเรียนต่อโรงเรียนมัธยมประเภทใด และเป็นข้อที่น่าสังเกตว่าเด็กที่สอบ ข้อสอบนี้ไม่ผ่านโอกาสที่จะเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยมีน้อยมาก

เด็กจะจบการศึกษาในระดับนี้เมื่ออายุ 11 ปี ต่อจากนั้นก็เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนแบบ Comprehensive และบางโรงเรียนก็จะเป็นแบบ Grammar School นักเรียนจะต้องศึกษาอยู่ในโรงเรียนทั้งสองแบบนี้จนกว่าจะถึงอายุ 16 ปี จากนั้นก็จะมีทางเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอีกหลายทางเช่น

- ออกจากโรงเรียนหลังจากจบการศึกษาระดับมัธยมต้น
- เรียนต่อที่โรงเรียนเดิม
- เรียนต่อที่วิทยาลัย Sixth Form เพื่อเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือเรียนต่อในสถาบันการศึกษาระดับสูงขึ้น

3. ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยยังถือเป็นการศึกษาภาคบังคับ เด็กจะต้องอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นเวลา 11 ปี คือเมื่ออายุ 5 - 16 ปี จึงจะพ้นเกณฑ์บังคับ โรงเรียนมัธยมศึกษาแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ และโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน

3.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาสายวิชาการ (The Secondary Grammar School)
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาสายอาชีพศึกษา (Secondary Technical School)
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาสายใหม่ (Secondary Modern School)

โรงเรียนมัธยมเหล่านี้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การศึกษาส่วนท้องถิ่น (Local Education Authorities) จัดสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 11 ถึง 16 ปี โดยศึกษาธิการประจำท้องถิ่นจัดให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ ตามระดับสติปัญญาของแต่ละคน คือ เมื่อเด็กมีอายุ 11 ปี ทางทางจะจัดให้เข้าสอบคัดเลือกซึ่งเรียกว่า "การสอบสิบเอ็ดบวก" (Eleven Plus Examination) เด็กที่สอบได้คะแนนดี สามารถจะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายวิชาการ ซึ่งสามารถที่จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้เช่นกัน

ส่วนเด็กที่สอบได้คะแนนต่ำ ถือว่าไม่เหมาะสมที่จะศึกษาวิชาสามัญในโรงเรียนสายวิชาการ จึงจัดให้เข้าเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทอื่น คือโรงเรียนมัธยมศึกษาสายใหม่

(Secondary Modern School) และโรงเรียนมัธยมสายอาชีพศึกษา (Secondary Technical School) โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า โรงเรียนมัธยมแบบประสม (Comprehensive Schools) รับเด็กเข้าเรียนเมื่ออายุ 11 ปี โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก วิชาที่จัดสอบมีทั้งวิชาสามัญ วิชาเทคนิค และวิชาช่างฝีมือ นักเรียนอาจเลือกเรียนวิชาใด ๆ ได้ตามความถนัด โดยครูเป็นผู้แนะแนว และมีสมาคมครูผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษา อนาคตมีแนวโน้มที่จะจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสมเพียงอย่างเดียวทั่วประเทศ

1. **โรงเรียนมัธยมสายวิชาการ (Grammar School)** โดยปกติโรงเรียนประเภทนี้จะให้การศึกษาแก่เด็กอายุ 11 -18 ปี เมื่อเด็กเรียนจบชั้นปีที่ 5 (fifth form) ในระดับมัธยม หรือเมื่ออายุ 16 ปี เด็กอาจจะออกจากโรงเรียนได้และมีสิทธิ์สอบเพื่อไปศึกษาต่อ ถ้าสอบผ่านจะได้ G.C.E. (General Certificate of Education) ระดับโอ (O Level) ถ้าสอบได้ประกาศนียบัตรระดับโอแล้ว ไม่ประสงค์จะออกจากโรงเรียน จะเรียนต่อในโรงเรียนเดิมอีก 2 ปี (Sixth form) จนอายุครบ 18 ปี แล้วสอบ G.C.E. ระดับเอ (A Level) ก็ได้ เด็กที่ได้ G.C.E. ระดับโอสามารถจะเรียนต่อในโรงเรียนฝึกหัดครู และวิทยาลัยอาชีพศึกษาส่วนการเรียนต่ออีก 2 ปี เพื่อสอบให้ได้ G.C.E. ระดับเอนั้น เป็นการเตรียมเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ

แม้จะจบ fifth form หรือ sixth form หากประสงค์จะเรียนต่อต้องสอบให้ได้ G.C.E. ระดับโอ หรือ เอ ตามลำดับ มิฉะนั้นแล้วจะไม่มีโอกาสเรียนต่อ การสอบเพื่อให้ได้ G.C.E. ทั้งสองระดับจึงนับว่าเป็นการสอบที่สำคัญที่สุดในระดับมัธยมศึกษา

2. **โรงเรียนมัธยมสายอาชีพศึกษา (Secondary Technical School)** โรงเรียนประเภทนี้พัฒนามาจากโรงเรียน Junior Technical School รับนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โรงเรียนประเภทนี้มักจะเจริญในเมืองใหญ่ ๆ ต้องจ้างครูจากวิทยาลัยเทคนิคมาสอน ครูที่สอนต้องมีปริญญาตรีเป็นอย่างน้อยและผ่านการฝึกหัดครูจากคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย 1 ปี มีนักเรียนเข้าเรียนประมาณ 10 เปอร์เซนต์ เป็นการเตรียมเด็กเพื่อเข้าไปช่างชั้นต้นในแขนงต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมและพาณิชย

3. **โรงเรียนมัธยมสายใหม่ (Secondary Modern School)** โรงเรียนประเภทนี้มีนักเรียนมากที่สุดประมาณ 2 ใน 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด โรงเรียนประเภทนี้ส่งเสริมด้านทักษะ ความรับผิดชอบ ความเป็นพลเมืองดี และส่งเสริมกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็น

ประโยชน์ มีหลักสูตร 4 ปี ต่อจากประถมศึกษาตอนปลายเด็กจะอยู่ในโรงเรียนอายุ 11 ปี ถึง 15 ปี เด็กพวกนี้สติปัญญาสูงส่งพวกแรกไม่ได้มีน้อยคนที่จะสอบข้อสอบ G.C.E ผ่าน โรงเรียนประเภทนี้จัดเป็นแบบสหศึกษา (Co - Education) ซึ่งต่างจากโรงเรียนประเภทอื่นที่จัดแยกกัน กระทรวงศึกษาธิการมีการสนับสนุนด้านทฤษฎี แต่ทางปฏิบัติโรงเรียนประเภทนี้ได้รับเงินอุดหนุนน้อยมาก อัตราส่วนครูต่อนักเรียนสูงจนทำงานไม่ได้ผล อัตราเงินเดือนครูต่ำกว่าโรงเรียนประเภทอื่น

3.2 **โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดโดยเอกชน** โรงเรียนที่จัดโดยเอกชนมีหลายประเภทที่สำคัญคือ

1. โรงเรียนเตรียม (Preparatory School)
2. โรงเรียนพหุพลศึกษาศูล (Public School)
3. โรงเรียนอินดิเพนเดนทักสูล (The Society of Headmasters of Independent School)

1. **โรงเรียนเตรียม (Preparatory School)** ปัจจุบันมีประมาณ 560 โรงเรียน รับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 8 - 14 ปี ส่วนมากเป็นโรงเรียนประจำวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อจัดสอนวิชาสามัญเบื้องต้นแก่เด็กที่เตรียมตัวเข้า Public และ Independent หรือ Grammar School ต่อไป Preparatory School ขึ้นอยู่กับ In co - operated Association of Preparatory School ซึ่งเป็นสมาคมครูใหญ่ของ Preparatory School สมาคมนี้มีหน้าที่รักษามาตรฐานการศึกษาและประสานงานระหว่าง Preparatory School ต่าง ๆ

2. **พหุพลศึกษาศูล (Public School)** เป็นโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียงมาก มีระเบียบการสอนดี เป็นที่รู้จักทั่วไป รับเด็กอายุ 13 - 14 ปี โดยต้องผ่านการสอบ Common Entrance Examination หรือการสอบสัมภาษณ์ เด็กจะมีเรียนถึงอายุ 18 ปี เพื่อเตรียมสอบ G.C.E. ทั้งระดับโอ และระดับเอ เมื่อสอบได้แล้วนักเรียนจาก Public School เกือบทั้งหมดจะไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต่อไป ครูผู้สอนจะเป็นผู้ชำนาญในแต่ละวิชา การจัดชั้นเรียนจะเล็กกว่าโรงเรียนรัฐบาล คือ มีชั้นละ 20 - 25 คน (รัฐบาล 30 คน) เมื่อนักเรียนเลื่อนชั้นสูงขึ้นการจัดชั้นเรียนก็จะยิ่งเล็กลง โรงเรียนเอกชนยังมีระเบียบข้อบังคับและเน้นกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยเฉพาะกีฬาอีกด้วย